

DAT
KLEINE
GELUK

MIJN ZOEKTOCHT
NAAR EEN
ZACHTERE WERELD

Dank aan

Minne van Groningen en Jules Dhooghe.

Seppe van Groeningen.

Marie-Thérèse Lips.

Gilberte Aspeslagh en Thomas van Groningen.

Hilde Van Mieghem, Nathalie Cardon, Lies Maréchal,

Femke Heijens, Ineke Van Nieuwenhove en Katrijn

Van Bouwel.

Thomas Blondeau.

Geert Cortebeek en Marij Mijlemans.

Michaël & zonen.

**Dit boek is gebaseerd op de wekelijkse columns van
Fleur van Groningen in *Het Nieuwsblad Magazine*.**

© Fleur van Groningen, 2015

Foto omslag en auteursfoto: Kris Henkens, STUDIOstan

Vormgeving: Klaartje De Buck, Letterwerf

ISBN 978 94 921 5913 7

ISBN 978 94 921 5914 4 (e-book)

D/2015/13.656/4

NUR 770

OVERAMSTEL

uitgevers

www.horizon.be – www.overamstel.com

Horizon is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Vertegenwoordiging in Vlaanderen: L&M Books, Elfenbankdreef 2, 2900 Schoten
Vertegenwoordiging in Nederland: Overamstel Uitgevers, Paul van Vlissingenstraat 18,
1096 BK Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd,
opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige
vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen
of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Hartenjagen

Toen ik zesentwintig was, stortte mijn wereld in. Dat is te zeggen, de wereld die ik had gebouwd op andermans normen en verwachtingen. Ik verloor de job waarmee ik de kost verdiende maar waar ik een hekel aan had, en de man voor wie ik liefdevol zorgde maar bij wie ik in de kou stond. Ik was leeg en had niets meer. Terwijl een onzichtbare muur tegen mijn rug drukte, nam ik na vijf jaar voor het eerst weer een potlood ter hand en tekende in een paar dagen tijd – ironisch genoeg huilend – een map cartoons bij elkaar. Mijn droom om cartoonist te worden en mijn fantasie, dat was het enige wat ik nog had.

Bibberend van onzekerheid belde ik hoofdredacteurs op en dwong afspraken af. Voor ik hun redactie binnenstapte, kostte ik van ellende nog even in de goot. Maar het lukte. Mijn cartoons werden besteld, er kwamen steeds meer opdrachten binnen en ik mocht ook gaan brainstormen en zelfs schrijven. Die vreemde hersenkronkels van mij – waar ik me zo lang voor had geschaamd en die ik had geprobeerd te verbergen achter ‘een leven zoals het hoort’ – waren nu mijn grootste troef. Ik moest hard werken maar het leven

rolde zich als een rode loper voor me uit. Alsof ergens wat goden in koor lachten: 'O, nu ben je eindelijk trouw aan jezelf? Dan helpen wij vrolijk mee!' De les was duidelijk: als je iemand anders probeert te zijn, krijg je ook andermans leven. Terwijl alleen je eigen levenspad vervullend is. De dalen inclusief.

In alles wat ik ondernam, hield ik me aan één gulden regel: mijn hart is mijn koning. Ik ben niet geschikt voor de commerciële of louter rationele aanpak. Mijn onderliggende wens is steeds om zowel de ander als mezelf een moment van ontspanning of ontroering te bezorgen. En ik ben er rotsvast van overtuigd dat ik enkel een hart kan beroeren met iets wat uit het mijne komt. Dus reken ik op dat eerlijke vonkje inspiratie in plaats van berekend Stratego te spelen. Anders is het resultaat een lege doos. Beter kan ik het niet uitleggen. Het hart geeft immers geen argumenten, het geeft zonder verklaring.

Het was niet moeilijk om trouw aan mezelf te blijven zolang ik zelf alle initiatief nam en me niet liet afleiden. Mijn eerste boek schreef zichzelf, terwijl ik in een klein huisje in een bos woonde, met de stilte, wat boomklevers en een eekhoorn als enig gezelschap. Maar toen kwamen de aanbiedingen, de haters en de aanbidders. En daarmee de vertwijfeling, het ego en de angst. Is dit wel een goede carrièrestap? Verbrand ik bruggen als ik nee zeg? Vinden ze me goed? Zullen er nieuwe opdrachten binnenkomen? Kan ik dit wel? Gedachten die me in een wervelwind zogen, weg van mijn kern, waardoor ik de stem van mijn hart steeds moeilijker kon horen. De buitenwereld kwam me halen, daar goed verscholen in het bos. Ik werd verliefd op een rationele man met een topfunctie in de media, die met beide voeten in het harde leven stond. Intussen volgden er steeds meer aanbiedingen, en al gauw voelde ik me waardevol omdat mijn telefoon roodgloeiend stond, of waardeloos

omdat ik al twee weken geen aanbod had gekregen. Ik was als een monnik die, na al die tijd in het klooster, de wereldse verlokkingen gepresenteerd krijgt en er met open ogen in tuint. Bijna vergat ik de essentie.

Inmiddels heb ik geleerd dat er een uitdaging schuilt in het volgen van je hart binnen een beredeneerd kader. En aan die evenwichtsoefening waag ik me nu. Met vallen en opstaan. Soms vergeet ik mijn innerlijk kompas en verlies me in andermans mening of verwachtingen. Maar dankzij een gebeurtenis die me wakker schudt of een inspirerende ontmoeting, vind ik dan de weg weer terug. Want nog steeds geldt: ik kan alles verliezen. Behalve mijn hart.

Upstairs, downstairs

Mijn moeder zet haar eerste stapjes op Facebook. ‘Plots kom ik in contact met allerlei mensen uit het verleden, vreemd is dat. Onlangs kreeg ik een e-mail van Coby, ons vroegere dienstmeisje.’

Ik voel generaties botsen. Hun dienstmeisje. Mijn moeder is van ‘goede komaf’. Iets waar mijn grootvader zaliger prat op ging terwijl hij het volledige familiefortuin erdoor joeg met zijn idiote uitvindingen en totale gebrek aan zakelijk talent. En iets wat er dezer dagen niet meer toe doet. Had mijn grootmoeder nog een dienstmeisje om het zilver te poetsen en op de kinderen te passen, tegenwoordig zitten dienstmeisje en kind als gelijken te mailen – allebei zestigers, moeders en stuntelige Facebookers.

Het klassenverschil bestaat niet meer, en gelukkig maar. Maar opeens begrijp ik mijn grootmoeder beter. Sinds haar gezondheid anderhalf jaar geleden fel achteruitging, is zij bij mijn moeder en stiefvader ingetrokken. Sindsdien merk ik hoe ze met het grootste gemak de plaats inneemt waaraan ze behoefte heeft, terwijl mijn moeder en ik eerder de neiging hebben om ons weg te cijferen – met frustratie tot gevolg. Ik

verbaas me vaak over die vrijheid, soms benijd ik haar erom. Nu begrijp ik het. Als je altijd bedienden had die zonder mopperen jouw opdrachten uitvoerden, als je in de winkel werd voorgelaten omdat je ‘Madame van Groningen’ was – de vrouw van de directeur van de plaatselijke fabriek –, als je als een prinses in Chanel dineerde op het terras van het Venetiaanse Grand Hotel Des Bains, dan krijg je natuurlijk niet zo snel het sorry-dat-ik-besta-complex. Niet dat mijn grootmoeder zich als een hooghartige snob gedraagt, maar zij vindt zaken vanzelfsprekend die dat voor mij niet zijn.

Het zijn herinneringen die doen denken aan series als *Downton Abbey*. Ik groeide op in de uitlopers: mijn moeder rebelleerde tegen mijn grootvader, ik was een bastaard met een afwezige vader maar desondanks werd de etiquette erin gehamerd. Anders durfde opa tijdens onze bezoeken wel eens schoppen uit te delen onder tafel, als hij tenminste geen geaffecteerd Frans zat te spreken aan de telefoon. Mijn grootmoeder speelde Chopin op de vleugel, las boeken op de canapé en om klokslag vier uur dronken we thee uit elegant porselein. Af en toe zorgde mijn moeder voor een spannend intermezzo, zoals die keer toen ze een nepdrol op het tapijt had gelegd en mijn opa dacht dat het de schuld van onze hond was. Toen mijn moeder de drol onhandig met een luciferdoosje begon op te ruimen, sloegen bij opa de stoppen door. Wij lachten ons ziek.

Mijn moeder en ik hebben ons altijd afgezet tegen ‘wat hoort’. We begrijpen elkaar ook volledig in onze eeuwige zoektocht naar schoonheid. Dat heeft wellicht meer met genen dan met opvoeding te maken. Als ik mijn dierbare grootmoeder op haar gele bank onder de schemerlamp zie zitten, als een aangespoelde aristocraat op een eiland met één palmboom... dan scheurt mijn hart een beetje. Daar zit de laatste link met een vervlogen tijd waarin de verfijning heerste waar ik nog steeds naar verlang. Een tijd

waarin de harde wereld gefilterd werd en er nog tijd was voor thee. Waarin ik zorgeloos met autootjes kon spelen onder de vleugels van Chopin. Maar – niet te vergeten – waarin er eveneens griezelig begrenzende conventies heersten.

‘De ironie is dat ik soms niet genoeg tijd heb om Coby te mailen,’ lacht mijn moeder. ‘Omdat je grootmoeder wil dat ik het zilver poets.’ Ik grijns en bedenk dat ik het mijne dringend moet poetsen – als ik er de tijd voor vind.

Wat je nodig hebt

‘Je kunt in het leven niet altijd je zin krijgen.’ Het is een zinnetje uit een van mijn favoriete tv-series: *Borgen*. Hij zegt het omdat zij de scheidingspapieren na een jaar nog steeds weigert te tekenen – niet in staat om te aanvaarden dat hun huwelijk voorbij is. Zij kijkt hem aan, beseft dat hij gelijk heeft, tekent en besluit om iets van haar leven te maken.

Je kunt in het leven niet altijd je zin krijgen. Er is iemand tegen wie ik dat wilde zeggen, de afgelopen weken. Iemand die zich maar niet kan neerleggen bij wat hem overkomt, die zich machteloos voelt en die ik zou willen vragen: doe een beroep op je innerlijke kracht en hervind de macht over je leven. Met die slachtofferrol doe je jezelf tenslotte alleen maar oneer aan. Maar ik kan het niet zeggen. Hij zou niet luisteren: hij is ervan overtuigd dat ik een zondagskind ben dat alles in de schoot geworpen krijgt. Hij moest eens weten.

Mijn moeder en ik leefden jaren in armoede, in een klein huisje zonder enig comfort, ver weg in de desolate polders. Daarnaast groeide ik op met een hoeveelheid emotionele bagage die je een klein kind niet toewenst. Wat ik graag wilde, zag ik bij anderen. Bij ons kon het niet. En dat had een

voordeel: het activeerde mijn creativiteit. Als je niet krijgt wat je wilt, zit er niks anders op dan oplossingen te zoeken binnen het kader waarover je wél macht hebt. Was de wereld om mij heen vaak geen fijne plek, mijn innerlijke wereld was dat wel. Dus laafde ik me aan mijn fantasie en verzon verhalen, maakte tekeningen, stripverhalen en muziek.

Nog steeds komt die creativiteit van pas als ik op hindernissen stuit. En met ouder te worden, heb ik ook een ander aspect van de innerlijke wereld leren kennen: de kracht van introspectie. Als je je omgeving niet kunt veranderen, kun je nog altijd je innerlijke landschap beïnvloeden. Gedachtepatronen onder de loep nemen en aan jezelf werken. Vaak heeft dat een positief effect op je situatie. Moeilijkheden hebben me geleerd: als het leven niet meezit, ga dan naar binnen, diep in jezelf. Daar zitten de oplossingen die de buitenwereld je vaak niet kan aanreiken. *'You can't always get what you want, you get what you need'*, wist Mick Jagger. Weerstand zet aan tot het verleggen van onze grenzen. Het kneedt ons tot wijzere mensen. Al hebben we allemaal van tijd tot tijd een pauze nodig om tot rust te komen, bij te tanken, te genieten van de schoonheid die het leven eveneens biedt.

Ondertussen ben ik in rustiger vaarwater gekomen. Het leven wordt steeds minder zwaar en steeds vaker ervaar ik geluuksmomenten. Of op zijn minst onversneden tevredenheid, een kostbaar goed. Lang was ik de slaaf van mijn verleden. Ik werkte aan mezelf, in de hoop dat juk eens en voor altijd af te kunnen werpen. Tot ik de dag bereikte waarop ik voelde: ik heb mezelf alles geleerd dat ik mezelf in mijn eentje kon leren. De rest moet ik samen met iemand doen. Breng me de liefde en alle leerzame confrontaties die ze met zich meebrengt! Die liefde kwam. Ik leer elke dag. Een van de eerste grote lessen was het toelaten van geluk. Soms krijg je wél je zin. En dan is dat best wel even schrikken.

Een zoete strijd

Had iemand mij vroeger maar over de liefde verteld. Als kind geloofde ik in prinsen, prinsessen, lang en gelukkig. Zo rond mijn veertiende veranderde die prins in een ruige rocker maar het principe bleef hetzelfde. We zouden elkaar gelukkig maken en dan op een dag, uitgeput van al die voorspoed, glimlachend hand in hand sterven.

Als twintiger voelde ik me diep eenzaam en onbegrepen, en hoopte ik een zielsverwant tegen het lijf te lopen die me daarvan zou verlossen. Ook al besepte ik dat een goede relatie met jezelf de voorwaarde voor een goede relatie met een ander is, terwijl ik verwoed probeerde om mezelf graag te zien, wilde ik toch het liefst gered worden. Toen was ik me niet bewust van mijn bindingsangst. Ik viel alleen op onbereikbare mannen, mannen die me niet zagen staan of niet echt voor me wilden kiezen. Nu beseft ik dat dat werd veroorzaakt door mijn angst om iemand dichtbij te laten. Zolang zij onbereikbaar bleven, bleven ook de confrontaties uit. Ik kon de liefde blijven verheerlijken, ik kon mannen blijven idealiseren, ik kon mijn eigen gebreken en broosheid verborgen houden.

Ondertussen werkte ik aan mijn carrière en aan mezelf, tot ik op een dag niet meer kon. Alsof ik enkel nog kon evolveren door een intieme band met een ander. Drie maanden later werd ik verliefd. De tijd stond stil, ik zag alleen hem en wist dat mijn leven nooit meer hetzelfde zou zijn. Intussen zat hij nietsvermoedend grappen te maken en bier te drinken. Zo'n beetje de blauwdruk van onze toekomst, maar dat wist ik toen nog niet. Toen dacht ik dat er geen toekomst voor ons mogelijk was. Een hele tijd hield ik mijn gevoelens verborgen en treurde in stilte. Uiteindelijk verklaarde hij me op een dag zijn liefde en kwamen we alsnog bij elkaar.

Het was mijn eerste echte, serieuze relatie en dat dwong me om mijn angsten te overwinnen. Ik herinner me nog een hevige paniekaanval, toen ik voor het eerst intens geluk had ervaren. Tegenspoed kende ik. Ik haatte het, maar het was bekend terrein. Geluk was volledig nieuw en doodeng. Niet veel later kwam de volgende mijlpaal. Mijn lief wilde alles van me weten en duldde geen gesloten deuren in de kamertjes van mijn hoofd. Mijn geheimen moesten eraan geloven, mijn kleine kantjes werden blootgelegd, mijn gevoelens en gedachten gefileerd. Het was een van de meest risicovolle momenten van mijn leven; niets kwetst zo diep als de kritiek van een geliefde. Normaal zou ik op de vlucht zijn geslagen. In plaats daarvan deed ik wat hij wilde. Ik besepte nog niet dat je ook in een relatie recht hebt op je eigen, afgesloten kamertje, dat je pas openstelt wanneer je daar zélf voor kiest. Ik vond dat ik mannen lang genoeg op afstand had gehouden. En toen ook hij niet de benen nam maar me accepteerde, gaf ik me voor het allereerst over. Zo begon het leerproces. De liefde bleek geen constante, gelukzalige staat. Dikwijls brengt ze rust, maar even vaak houdt ze confronterende spiegels voor. Ze leert je geven, ontvangen en opofferen. Ze stelt teleur of ontroert wanneer het haar zint. Het is een onafgebroken, organisch proces. Nooit heb ik meer over het leven en mezelf

geleerd dan door de liefde. Nooit kende ik diepere dalen of hogere pieken. De liefde is geen zaligmakend antwoord in de zoektocht naar geluk. Ze is de wijste leermeester tijdens de zoektocht naar jezelf. De liefde vergeet moed.

Had iemand me dat maar ooit verteld, dan had ik misschien minder fouten gemaakt. Of ik glimlachend zal sterven? Geen idee. Eén ding zal ik kunnen zeggen: ik heb in mijn leven vol overgave liefgehad. Waarheen ze me ook voert, de liefde in al haar hoedanigheden is mijn grootste ambitie.

Vergeten

Ik zat goed verstoep en zou de laatste zijn die ze zouden vinden, dat wist ik zeker. Trots verbeet ik de herfstkou die door mijn jas kwam en de eerste regendruppels die op mijn gezicht vielen. Ik was net negen en was een half jaar eerder terug naar België verhuisd. Opeens had ik een stiefvader, twee stiefzusjes én ik ging sinds enkele dagen naar een nieuwe school. Het was een Steinerschool, waar mijn klasgenootjes elkaar kenden sinds de kleuterklas en er heel andere gebruiken op na hielden. Zij spraken goed Duits en waren erg sociaal, ik was een overgevoelig kind dat zich liever terugtrok met een boek. Noemden ze me in Nederland nog de stomme Belg, in België was ik de vuile Hollander. Ik kon me niet herinneren hoe het was om niet gepest te worden en hoopte tegelijk vurig dat het nu zou ophouden. Door de beste te zijn in verstoppertje. Want met sport werd ik steevast als laatste gekozen en rekenen ging ook al niet. Tekenen kon ik als de beste maar dat viel niet in goede aarde omdat ik zo de populairste jongen van zijn tekentroon had gestoten. Niks kon ik goed doen. En alle plotse veranderingen hadden me nog bedeesder gemaakt dan ik al was.

Toen het steeds harder begon te regenen, stak ik mijn hoofd voorzichtig uit mijn schuilplaats. Op de plek waar onze boekentassen hadden gelegen, lag enkel nog mijn tas. Ik had overduidelijk gewonnen: mijn klasgenoten waren nergens te bespeuren. Ik bevond me in een uitgestrekt natuurgebied, ver van de bewoonde wereld. We waren daar met tram en bus geraakt en ik was nog nooit zo ver van huis geweest. De bedoeling was dat we er gingen vliegeren, maar die dag was er geen zuchtje wind. Daarom had de meester bedacht om met z'n allen verstoppertje te spelen. En nu waren ze foetsie. Vlug pakte ik mijn tasje en zette het op een lopen, terwijl ik me wanhopig probeerde te herinneren waarlangs we gekomen waren. De lucht was nu dreigend donkergrijs, de regen viel met bakken uit de lucht en mijn astma speelde op. Met piepende adem bereikte ik een drukke weg. In de verte zag ik drie kinderen in een bomvolle tram stappen, aan de eindhalte waar wij uren eerder waren afgestapt. Ik begon te rennen, maar de tram vertrok. Tranen rolden over mijn wangen, ik had geen idee waar ik was. Net toen ik het opgaf en mijn tas voor me op de grond liet vallen, stopte de tram. Toen ik opstapte, zag ik mijn meester. Hij was me helemaal vergeten, zei hij, omdat hij nog niet gewend was aan een extra leerling. Gelukkig had de trambestuurder me zien rennen. Ik greep een paal vast en staarde de rest van de weg naar het veranderende landschap. Het pesten werd er de komende jaren niet beter op.

Net dertig ben ik, als ik opnieuw op dezelfde plek kom. Ik kom van een meeting waar vijf belangrijke mannen in pak me een indrukwekkend aanbod hebben gedaan. Een grote belofte, zo noemden ze me. Waarop ik snel een grapje maakte om mijn schroom te maskeren. Ik parkeer mijn auto naast de eindhalte. Het is een prachtige dag, warm voor de tijd van het jaar. Het aanpalende natuurgebied is gehuld in dezelfde herfsttinten als eenentwintig jaar geleden. Ik wil

mijn lief verrassen en steek over naar het gebouw waar hij werkt. Hij komt net buiten: een onaangestoken sigaret in zijn mond, zijn hemd aan één kant uit zijn jeans, zijn haar alle kanten op. Als hij me ziet, lacht hij, waardoor de sigaret op de grond valt. Hij trekt me tegen zich aan. Nadat ik hem heb verteld over de vergadering en het aanbod waar ik nog over moet nadenken, neemt hij mijn gezicht glunderend in beide handen: 'Ik ben zo trots.' Ik sla mijn armen om hem heen en besef: het is hoog tijd om dat gepeste meisje los te laten.

Soap

Ooit zei een vriendin, die onder een schuilnaam ook columns schrijft: 'Ik moet mijn avonturen telkens afzwakken omdat ze anders te ongeloofwaardig zijn.' Ze hield er die dagen zo'n turbulent liefdesleven op na, dat haar lezers zouden denken dat ze in *The Bold and The Beautiful* waren beland. Maar ik wil mijn verhalen niet afzwakken. Nee, ik ben niet zwanger van mijn schoonvader, ontwaak niet dagelijks met een perfect gemaquilleerd gezicht en mijn bloedmooie rivale is ook niet uit de dood opgestaan. Er is wel iemand anders verrezen.

Aan vaderskant weet men niet dat ik besta. Mijn artistieke vader vreesde dat zijn oerkatholieke bloedverwanten collectief een hartinfarct zouden krijgen als ze van het bestaan van een bastaard op de hoogte werden gebracht. Dus werd dat kleine meisje met haar lange lokken een goed bewaard geheim. En dat is ze nog steeds. Inmiddels zie ik mijn vader zelfs niet meer. Aan moederskant heb ik een kleine familie, die het de afgelopen jaren ofwel op een natuurlijk of onnatuurlijk sterven zet, ofwel emigreert naar verre landen.

Mijn achternicht woont in Zuid-Afrika met een goeroeachtig type, mijn achterneef trekt door India, Marokko of Italië en mijn jongste stiefzus woont in Denemarken met een paardenfluisteraar, zijn vrouwen en kinderen. Resten mij nog drie dierbare, aristocratisch ogende fossielen die ik, als ze zich ter ere van kerst met witte kant en parels versieren, wel eens gekscherend 'De Bruiden van Dracula' noem (daar kunnen ze gelukkig om lachen).

Drie gezusters, van wie de oudste mijn grootmoeder is. Verder heb ik een rustige stiefvader, een wijze moeder, een slimme stiefzus en een gevoelige oom, die ergens ver weg in een polderhuisje de kluizenaar uithangt en de allermooiste pianostukken speelt terwijl zijn haardos een eigen leven lijkt te leiden. Zo. Je zou denken dat we het nu wel gehad hebben, maar nu begint het.

Enkele jaren geleden ving ik tijdens een familiefeest op dat een van de drie Bruiden van Dracula vlak na de oorlog met een ander was getrouwd. Haar Waalse wederhelft (die hakken draagt en zijn haar toupeert om langer te lijken) is dus haar tweede echtgenoot en hun dochter blijkt niet haar enige kind. Tijdens dat eerste huwelijk baarde zij een zoon die ze na de scheiding moest afstaan. Mijn oudtante was toen nog piepjong en naïef, haar ex dreigde en zij dacht dat ze geen keuze had. Haar verdere leven had ze er diep verdriet om. Er werd haar verteld dat haar zoon in een Zwitsers internaat zat en toen ze hem later, met behulp van haar kleinzoon (die nu overigens voor drugs dealen en wapenbezit in de cel zit) probeerde op te sporen, kwam ze bij de verkeerde uit. Tot hij enkele weken geleden opeens voor haar deur stond. Ze herkenden elkaar vrijwel onmiddellijk.

Afgelopen weekend kwamen ze samen bij ons op bezoek. Bij thee en zelfgebakken chocoladetaart, een knapperend haardvuur en soezende poezen, deed de verloren zoon zijn verhaal. Zijn vader had steeds volgehouden dat zijn moeder

overleden was. Onlangs had hij haar adres bij toeval tussen zijn vaders papieren ontdekt. Hij reed ernaartoe, denkend dat hij de tweede man van zijn overleden moeder zou treffen. Toen de voordeur openzwaaide, wist hij niet wat hem overkwam. Zijn moeder stond levend en wel voor hem. Ze vielen elkaar in de armen en zien elkaar nu regelmatig. Al de warmte die hij moest missen, krijgt hij op zijn vierenvijftigste alsnog. 'Je moet dit wel een geschifte familie vinden,' vroeg ik hem met een scheve grijns. 'Integendeel,' antwoordde hij. 'Terwijl wij denken dat we de enige zijn, gebeuren er in elke familie de gekste dingen. Ieder huisje heeft blijkbaar toch zijn kruisje.'

Bewust naïef

Toen ik langs een gezellig café liep, zag ik een vriend zitten die me gebaarde om aan zijn tafeltje aan te schuiven. Ik stapte binnen en begroette het gezelschap: mijn kameraad, een gevestigde waarde in medialand die al wat ouder was en een jonge kerel in een streepjeshemd. Onmiddellijk zetten zij hun gesprek voort, zonder mij erbij te betrekken. Het ging over tijdschriften, kranten en televisieprogramma's, en telkens als ik een duit in het zakje probeerde te doen, werd daardoorheen gepraat. Mijn mening deed er duidelijk niet toe en ik vroeg me af wat ik daar zat te doen. Net toen ik eruit wilde muizen, werd mij gevraagd of ik misschien ook wat wilde drinken. Uit beleefdheid bestelde ik een drankje. Eéntje en dan zou ik 'nog ergens naartoe moeten', beloofde ik mezelf.

Al gauw begreep ik waar het gesprek werkelijk over ging. Er was een machtsspelletje aan de gang. Ik merkte dat de jonge kerel ontzettend opkeek naar de mediaman en hem voortdurend probeerde te behagen met slimme uitspraken en ietwat slijmerige complimenten. Die profiteerde daarvan en maakte het kereltje expres onzeker. Door ongemakkelijke

stiltes te laten vallen nadat hij wat had gezegd. Door niet te lachen om zijn grapjes maar wel om die van zichzelf. Door bekende namen te noemen als waren het zijn beste vrienden en te verwijzen naar alle mediaprojecten waaraan hij ooit had meegewerkt. Toen het kereltje uit pure wanhoop een vrouw-onvriendelijk grapje over zijn vriendin maakte in de hoop alsnog te scoren, zag ik mediaman even de wenkbrauwen fronsen, waarop hij hem de genadestEEK toediende: ‘Mijn vrouw en ik zijn al heel lang samen en zijn het beste koppel dat ik ken.’ Het kereltje klapte dicht. Het was te vergelijken met een beginnende stand-upcomedian die zijn gal spuwt over zijn afgrijselijke, eeuwig ongestelde lief, niet beseffend dat hij zich daarmee onsterfelijk belachelijk maakt omdat hij blijkbaar niet het lef heeft om zo’n gedrocht te verlaten. Mediaman wist dat maar al te goed. Geen enkele vent is opgewassen tegen een gelukkig getrouwde man. Dit was geen gesprek over bladen en televisie. Dit was een oudere man die zo schrijnend onzeker was dat hij de bewondering van een minstens zo onzekere twintiger nodig had. Mediaman was een bange man.

‘Geloof me, ik ben extreem cynisch’, ging hij voort. ‘Overal sneuvelen huwelijken. Een relatie als de mijne is weinigen gegeven.’ Hij grijnsde zelfvoldaan. Ik zag dat er een kwabje onder aan zijn kale achterhoofd hing. Zelfs zijn achterhoofd leek eruit te willen muizen.

‘Er is niks mis met een gezonde dosis cynisme, maar vaak is het het masker van een angstig mens’, zei ik geërgerd tegen hem. ‘Het is veel moediger om je open te stellen, met zo weinig mogelijk vooroordelen. Ik leef op hoop.’ Voor het eerst keek hij me aan, vervolgens legde hij me minzaam uit hoe dom en naïef het is om hoop te koesteren in een wereld als deze – daarbij wel beklemtonend dat hij het bij uitzondering uitermate getroffen had. Ik wilde niet touwtrekken en ging er niet op in.

Weken later sprak ik met een paar oudere vrouwen over de moeilijkste momenten uit onze levens. We beseften allemaal dat de weg van de weerstand de leerzaamste is. Toen wist ik andermaal hoe broodnodig naïviteit is. Wie op voorhand weet of bevroedt hoe zwaar iets zal worden, begint er niet aan. En mist dan ook de verrijking: de verrassingen, de ontroering, de ervaring en de inzichten. Verbittering is een gevangenis. Mijn ogen zijn ver genoeg open om psychologische spelletjes te doorzien. Maar gelukkig ook om de schoonheid van het leven met hoopvolle overgave diep in me op te nemen.

Prinsen en prinsessen

‘Omdat je misschien wel op een dag bij de koning aan tafel belandt en dan moet je netjes kunnen eten.’ Ik was zeven, de wind gierde rond ons eenzame polderhuisje en ik had mijn moeder net gevraagd waarom ik per se met mes en vork moest eten. Daags voordien had ze me nog geblinddoekt spruitjes gevoerd, in de hoop dat ik het zo wel zou lusten – ik vroeg me af of dat prinsen en prinsessen ook wel eens overkwam, maar slapen op erwten was vast gek genoeg.

Hoewel mijn moeder glimlachte, nam ik haar woorden bloedernstig. Ik was ervan overtuigd dat ik een verdoken prinses was; indien niet geadopteerd, toch minstens qua inborst. Sinds die avond hanteer ik dan ook keurig mes en vork, zelfs als ik alleen ben. De reden was ik vergeten. Pas vandaag besef ik dat ik heus wel eens met een boerenelleboog op tafel en slechts met een vork mijn pasta naar binnen mag werken; de koning en ik zullen allicht nooit disgenoten zijn. Toch kon ik mij lange tijd voorstellen dat het er wél van zou komen. Het koningshuis was namelijk nooit zo vreselijk veraf.

Vroeger kwamen wij wel eens bij een gegoede familie over de vloer, die een landgoed bezat vlak bij ons dorp. De zoon des huizes had bij prins Filip op school gezeten en zijn echtgenote was een tijdlang Filips vriendin geweest. Hun relatie was echter spaak gelopen omdat Fabiola haar afkeurde – de West-Vlaamse had geen blauw bloed. Filip ging er soms nog op visite en zo gebeurde het dat mijn grootmoeder tijdens theetijd aan de prins werd voorgesteld als hoedenontwerpster – iets wat hem siberisch liet, voegde ze er achteraf nuchter aan toe. Ik herinner me nog hoe ik als klein meisje door een van hun lanen liep en bedacht: die prins hoort vast bij mij, ik ben wél een echte prinses.

Totdat ik hem voor het eerst op televisie zag. Hij leek in de verste verte niet op een der personages uit mijn geliefkoosde, rijkelijk geïllustreerde sprookjesboek. De teleurstelling was groot.

In mijn tienerjaren raakten mijn ouders bevriend met een Nederlander op wie ik erg dol was. Op een dag vertelde hij dat zijn zus maandenlang een relatie met prins Filip had gehad. Sterker nog: de prins was verzot op pindakaas. Telkens als hij bij haar langskwam, wachtte hij in de auto terwijl zijn bodyguards haar huis doorzochten en at dan een boterhammetje met pindakaas. Zij, een gescheiden visverkoopster, zou zelfs eens op het paleis zijn geweest. Jean-Luc Dehaene en zijn kabinet zouden bereid zijn geweest om overstag te gaan wat betreft het huwelijksprotocol, maar Fabiola hield het been even stijf als haar kapsel. Niet veel later trouwde Filip met Mathilde en terwijl de rest van de wereld aandachtig hun kus bestudeerde, dacht ik: en de pindakaas dan?

Kort daarop kreeg mijn achterneef een relatie met het nichtje van Paola, dat hij aan ons voorstelde in mijn grootmoeders tuin. Ze vlijde zich ietwat houtherig neer op het gazon, op de plek waar vroeger mijn zandbak was geweest en ik kastelen had gebouwd. Helaas dronken we enkel thee en kon ik mijn voorbeeldige tafelmanieren niet tentoon spreiden.

Fata morgana

Toen ik zes was, woonden mijn moeder en ik in een koud, krakkemikkig huisje te midden van de platte, verlaten polders. Er woei altijd een stevige wind en de glanzende, omgeploegde kleigrond weerspiegelde de grauwe lucht. Het was geen vrolijke tijd. We waren eenzaam, hadden het niet breed, op school werd ik getreiterd. Maar te midden van al dat grijs vond ik de weg naar een kleurrijke fantasiewereld. Ik luisterde naar verhalen en muziek, tekende, schilderde, bouwde zanddorpen voor speelgoedautootjes. Ik reisde in mijn hoofd. En op een dag maakte ik mijn eerste echte reis. Een vriend van mijn moeder had een mooi huis in Venetië en nodigde ons uit. We reisden per slaaptrein, een ongekend avontuur. Toen ik wakker werd en door het raampje keek, reden we dwars door de zee. Het was alsof mijn hart luid begon te zingen.

In Venetië was het leven mild. Mijn moeder droeg een zonnebril en een elegante zomerjurk die ze speciaal voor de gelegenheid had gemaakt, waardoor ze wel een filmster leek. We ontbeten met mierzoete croissants in een bar vol discussiërende Venetianen. Dwaalden dagenlang rond, alles was

even prachtig en indrukwekkend. Namen de *vaporetto* naar nabije eilandjes, waar ik op een strandje kleurige glazen bolletjes verzamelde – afval, door de zee gepolijst. Overal was de geur van het kanaalwater: een zilte stank die ik hemels vond omdat hij voor mij geluk betekende.

Jaren later keerde ik terug. Ik was begin twintig en knoopte de eindjes aan elkaar. Een vriendin had de kans gegrepen om enkele maanden in Venetië te studeren en vroeg me haar te bezoeken – iets wat ik me eigenlijk niet kon permitteren. Bij aankomst bleek dat zij haar dagen versliep omdat ze haar nachten in een kroeg doorbracht en onder een helblauwe tl-buis zo veel mogelijk grappa naar binnen goot, wachtend op de liefde. Al snel kregen we ruzie en besloot ik om dan maar in mijn eentje door de straten te zwerven. Het water rook nog steeds hetzelfde. Ik zocht het huis waar ik als klein meisje had gelogeed. Het adres had ik niet, enkel mijn herinneringen. Toen ik het vond, was er niemand thuis. In het kanaal ervoor lag een gondel. De gondelier riep een bedrag naar me dat ik niet kon betalen. *‘Come back at six, I’ll take you for free, there where the gondolas go to sleep,’* stelde hij voor. Ik knikte, liep weg, keek nog even om. De grote kerel, met het verplichte gestreepte truitje en de bijbehorende strooien hoed, wuifde me na.

Tegen zessen ging de zon onder. Er hing mist boven het groene water. De gondelier stuurde zijn gondel door kleine, stille kanaaltjes, langs de achtertuinen van riante palazzi. De enige geluiden waren het zacht klotsen van de golfjes die wij veroorzaakten, een koerende duif in een bemoste nis en een verre vrouw die een aria zong, ergens achter een open raam. Bij een lage brug zat de gondelier opeens naast me: *‘We have to kiss under bridge, for good luck!’* In de schaduw raakten zijn lippen kuis mijn wang. Even later vertelde hij me dat hij in Venetië was geboren en de stad slechts eenmaal had verlaten, nadat hij zijn hart aan een Britse toeriste had

verloren. In Londen was hij doodongelukkig en schrok van elke auto – alles ging er zo snel. Dus was hij teruggekeerd, om Venetië nooit meer te verlaten.

De zon was nu volledig onder en de nacht viel. We kwamen uit op een groot, verlaten kanaal, waar duizenden lege gondels naast elkaar lagen te deinen. Hij maakte de zijne vast en hielp me via de ene gondel in de andere, tot aan de steiger. Daar omhelsden we elkaar en namen voor-goed afscheid. De volgende dag vertrok ik naar huis, terug naar de realiteit. Ik besloot om hem nooit meer op te zoeken opdat de herinnering intact zou blijven.